

บทที่ 4

มาตรการส่งเสริมการส่งออกตามกฎหมายว่าด้วยส่งเสริมการลงทุน กฎหมายว่าด้วยการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยและ กฎหมายว่าด้วยเขตเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก ที่ผลิตในราชอาณาจักร

ในเรื่องการส่งเสริมการส่งออกมีกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่หลายฉบับ คือ กฎหมายศุลกากร ฉบับต่างๆ พระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. 2530 พระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. 2520 พระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2522 พระราชบัญญัติเขตเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกที่ผลิตในราชอาณาจักร พ.ศ. 2524 ในบทที่ 4 นี้จะกล่าวเฉพาะพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุนฯ พระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยฯ และพระราชบัญญัติเขตเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกที่ผลิตในราชอาณาจักร พ.ศ. 2524 ส่วนกฎหมายศุลกากรฉบับต่างๆจะไปกล่าวในบทที่ 6 อนึ่ง พระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. 2530 ได้กล่าวถึงในบทที่ 1 ข้อ 1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา และจะได้กล่าวในบทอื่นที่เกี่ยวข้อง

พระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. 2520 และพระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2522 เป็นกฎหมายที่ส่งเสริมการลงทุน เพื่อดึงดูดการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ (Foreign Direct Investment) ดังนี้ กฎหมายดังกล่าวนอกจากจะมีบทบัญญัติส่งเสริมการลงทุนด้วยมาตรการทางอากรแล้ว ยังมีสิทธิและประโยชน์อย่างอื่นที่ไม่เกี่ยวกับภาษีอากร เช่น สิทธิและประโยชน์ในเรื่องการเข้าเมืองและการทำงานของคนต่างด้าว สิทธิและประโยชน์ในเรื่องการนำหรือส่งเงินออกไปนอกราชอาณาจักรเป็นเงินตราต่างประเทศ ตลอดจนสิทธิและประโยชน์ในการถือครองกรรมสิทธิ์ในที่ดิน สิทธิและประโยชน์อย่างอื่นที่ไม่เกี่ยวกับภาษีอากรนี้เป็นสิ่งจำเป็น เพราะนักลงทุนต่างชาติเมื่อได้กำไรก็ย่อมต้องการส่งเงินตราต่างประเทศออกไปนอกราชอาณาจักร การเข้ามาลงทุนก็ต้องนำคนต่างด้าวเข้ามาด้วย เป็นต้น แม้กฎหมายส่งเสริมการลงทุนและกฎหมายการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยจะเป็นกฎหมายที่เรียกกันว่ากฎหมายการลงทุน (Investment Law) ซึ่งมีวัตถุประสงค์ดึงดูดให้มีการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ ส่วนการลงทุนนั้น ผลผลิตที่ได้ เช่น รถยนต์จะขายในประเทศหรือส่งออกไปขายต่างประเทศก็ได้ อย่างไรก็ตาม บทบัญญัติเรื่องสิทธิและประโยชน์ทางอากรในกฎหมายดังกล่าว ก็เป็นประโยชน์แก่ผู้ลงทุน ไม่ว่าจะผลิตเพื่อขายในประเทศหรือส่งออก ส่วนพระราชบัญญัติเขตเศรษฐกิจพิเศษภาค

ส่งออกที่ผลิตในราชอาณาจักร พ.ศ. 2524 เป็นกฎหมายช่วยเหลือผู้ส่งออก โดยลดภาระภาษีอากรทางอ้อมซึ่งมีอยู่ในต้นทุนการผลิต โดยการจ่ายเงินชดเชยค่าภาษีอากรให้ สำหรับบทที่ 4 นี้ จะกล่าวถึงพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. 2520 พระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2522 และพระราชบัญญัติชดเชยค่าภาษีอากรสินค้าส่งออกที่ผลิตในราชอาณาจักร พ.ศ. 2524 ในสาระสำคัญบางประการโดยสังเขป

1. พระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. 2520

ได้มีการตราพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. 2520 มีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ 5 พฤษภาคม พ.ศ. 2520 อันเป็นวันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา (มาตรา 2 แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. 2520) ต่อมาพระราชบัญญัตินี้ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2534 และพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2544

1.1 การขอรับการส่งเสริมการลงทุน

พระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. 2520 กำหนดระบบการให้สิทธิและประโยชน์ที่เหมาะสมสำหรับการจูงใจให้มีการลงทุนในกิจการที่รัฐให้ความสำคัญและประสงค์ จะส่งเสริม¹ โดยให้มีคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนคณะหนึ่ง (มาตรา 6) ซึ่งจะประกาศกิจการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุน โดยกิจการนั้นต้องเป็นกิจการที่สำคัญและเป็นประโยชน์ในด้านเศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคงของประเทศ กิจการผลิตเพื่อส่งออกไปจำหน่ายต่างประเทศ กิจการที่ใช้ทุน แรงงาน หรือบริการในอัตราสูงหรือกิจการที่ใช้ผลิตผลการเกษตร หรือทรัพยากรธรรมชาติเป็นวัตถุดิบ ซึ่งคณะกรรมการเห็นว่ากิจการนั้นยังไม่มีในราชอาณาจักร หรือมีในราชอาณาจักรไม่เพียงพอหรือกรรมวิธีการผลิตยังไม่ทันสมัย (มาตรา 16 วรรคหนึ่ง) ให้คณะกรรมการประกาศกำหนดประเภทและขนาดของกิจการที่จะให้การส่งเสริมการลงทุน โดยจะกำหนดเงื่อนไขใน การให้การส่งเสริมไว้ด้วยก็ได้ และจะแก้ไขเพิ่มเติมหรือยกเลิกเงื่อนไขดังกล่าวในเวลาใดก็ได้ (มาตรา 16 วรรคสอง)

¹ ดูรายละเอียดใน หมายเหตุท้ายพระราชบัญญัติ ส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. 2520

ผู้ใดประสงค์จะเป็นผู้ได้รับการส่งเสริมต้องยื่นคำขอรับการส่งเสริมต่อสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และแบบที่เลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนกำหนด พร้อมด้วยโครงการลงทุนที่ขอรับการส่งเสริม (มาตรา 17 วรรคหนึ่ง) เมื่อคณะกรรมการมีมติให้การส่งเสริมแก่ผู้ขอรับการส่งเสริมรายใดแล้ว สำนักงานต้องมีหนังสือแจ้งให้ผู้ขอรับการส่งเสริมรายนั้นทราบมติของคณะกรรมการภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่คณะกรรมการมีมติพร้อมด้วยเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด ถ้าผู้ขอรับการส่งเสริมยอมรับการส่งเสริมต้องมีหนังสือตอบให้สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนทราบภายในหนึ่งเดือนนับแต่วันที่รับหนังสือนั้น (มาตรา 21 วรรคหนึ่งและวรรคสอง)

1.2 สิทธิและประโยชน์ทางด้านภาษีอากร

พระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. 2520 บัญญัติถึงสิทธิและประโยชน์ทางด้านภาษีอากรไว้ดังนี้

1.2.1 ผู้ได้รับการส่งเสริมจะได้รับยกเว้นอากรขาเข้าสำหรับเครื่องจักรตามที่คณะกรรมการพิจารณาอนุมัติ แต่เครื่องจักรนั้นต้องไม่เป็นเครื่องจักรที่ผลิตหรือประกอบได้ในราชอาณาจักร ซึ่งมีคุณภาพใกล้เคียงกันกับชนิดที่ผลิตในต่างประเทศ และมีปริมาณเพียงพอที่จะจัดหามาใช้ได้ (มาตรา 28)

1.2.2 เมื่อคณะกรรมการพิจารณาเห็นว่า การให้การส่งเสริมแก่กิจการใด หรือแก่ผู้ขอรับการส่งเสริมรายใดไม่สมควรให้ได้รับสิทธิและประโยชน์ตามมาตรา 28 คณะกรรมการจะให้การส่งเสริมแก่กิจการนั้นหรือผู้ขอรับการส่งเสริมรายนั้นและรายต่อไป โดยให้ได้รับการลดหย่อนอากรขาเข้าสำหรับเครื่องจักรเพียงกึ่งหนึ่งหรือจะไม่ให้ได้รับยกเว้นอากรขาเข้าสำหรับเครื่องจักรเลยก็ได้ (มาตรา 29)

1.2.3 ในกรณีที่มีเหตุอันสมควร คณะกรรมการจะให้ผู้ได้รับการส่งเสริมได้รับลดหย่อนอากรขาเข้าไม่เกินร้อยละเก้าสิบของอัตราปกติ สำหรับวัตถุดิบหรือวัสดุจำเป็นที่นำเข้ามาในราชอาณาจักรเพื่อใช้ผลิต ผสม หรือประกอบในกิจการที่ได้รับการส่งเสริมมีกำหนดเวลาคราวละไม่เกินหนึ่งปีนับแต่วันที่คณะกรรมการกำหนด แต่วัตถุดิบหรือวัสดุจำเป็นนั้นต้องไม่เป็นของที่ผลิตหรือมีกำเนิดในราชอาณาจักรซึ่งมีคุณภาพใกล้เคียงกันกับชนิดที่จะนำเข้ามาในราชอาณาจักรและมีปริมาณเพียงพอที่จะจัดหามาใช้ได้ ทั้งนี้ ตามชนิด ปริมาณ ระยะเวลา เงื่อนไข และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด (มาตรา 30)

1.2.4 การส่งเสริมการส่งออกมีบัญญัติไว้เป็นการเฉพาะในมาตรา 36 ว่า เพื่อส่งเสริมการส่งออก คณะกรรมการอาจให้ผู้ได้รับการส่งเสริมได้รับสิทธิและประโยชน์พิเศษอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง ดังต่อไปนี้ด้วย

(1) การยกเว้นอากรขาเข้า สำหรับวัตถุดิบและวัสดุจำเป็นที่ต้องนำเข้ามาจากต่างประเทศเพื่อใช้ผลิต ผสม หรือประกอบผลิตภัณฑ์หรือผลิตผลเฉพาะที่ใช้ในการส่งออก

(2) การยกเว้นอากรขาเข้า สำหรับของผู้ที่ได้รับการส่งเสริมนำเข้ามาเพื่อส่งกลับออกไป

(3) การยกเว้นอากรขาออก สำหรับผลิตภัณฑ์หรือผลิตผลที่ผู้ได้รับการส่งเสริมผลิตหรือประกอบ

(4) การอนุญาตให้หักเงินได้พึงประเมินในการเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลเป็นจำนวนเท่ากับร้อยละห้าของรายได้ที่เพิ่มขึ้นจากปีก่อน จากการส่งออกซึ่งผลิตภัณฑ์หรือผลิตผลที่ผู้ได้รับการส่งเสริมผลิตหรือประกอบ โดยไม่รวมค่าประกันภัยและค่าขนส่งนอกประเทศ

ทั้งนี้ ตามเงื่อนไข วิธีการและระยะเวลาที่คณะกรรมการกำหนด

1.3 สิทธิและประโยชน์ที่ไม่เกี่ยวกับภาษีอากร

สิทธิและประโยชน์ที่ไม่เกี่ยวกับภาษีอากรขอกกล่าวถึงเพียงบางประการดังนี้

1.3.1 สิทธิและประโยชน์ในเรื่องการเข้าเมืองของคนต่างด้าว

กรณีดังกล่าวมีบัญญัติไว้ในมาตรา 24 และมาตรา 25 ดังนี้

มาตรา 24 บัญญัติว่า “ภายใต้บังคับกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองเพียงเท่าที่พระราชบัญญัตินี้มิได้บัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น ให้คณะกรรมการมีอำนาจอนุญาตให้คนต่างด้าวเข้ามาในราชอาณาจักรเพื่อศึกษาสู่ทางการลงทุนหรือกระทำการอื่นใดที่จะเป็นประโยชน์ต่อการลงทุนได้ตามกำหนดระยะเวลาให้อยู่ในราชอาณาจักรเท่าที่คณะกรรมการพิจารณาเห็นสมควร

การขออนุญาตให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและแบบที่คณะกรรมการกำหนดและในการอนุญาต คณะกรรมการจะกำหนดเงื่อนไขตามที่พิจารณาเห็นสมควรไว้ด้วยก็ได้”

มาตรา 25 บัญญัติว่า “ภายใต้บังคับกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองเพียงเท่าที่พระราชบัญญัตินี้มิได้บัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น ให้ผู้ได้รับการส่งเสริมได้รับอนุญาตนำคนต่างด้าวซึ่งเป็น

(1) ช่างฝีมือ

(2) ผู้ชำนาญการ

(3) คู่สมรสและบุคคลซึ่งอยู่ในอุปการะของบุคคลใน (1) และ (2) เข้ามาในราชอาณาจักรได้ตามจำนวนและกำหนดระยะเวลาให้อยู่ในราชอาณาจักรเท่าที่คณะกรรมการพิจารณาเห็นสมควร แม้ว่าจะเกินอัตราจำนวนหรือระยะเวลาให้อยู่ในราชอาณาจักรตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง”

1.3.2 สิทธิประโยชน์ในเรื่องการทำงานของคนต่างด้าว

กรณีดังกล่าวมีบัญญัติไว้ในมาตรา 26 ว่า “ภายใต้บังคับกฎหมายว่าด้วยการทำงานของคนต่างด้าวเพียงเท่าที่พระราชบัญญัตินี้มีบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น ให้คนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตตามมาตรา 24 และคนต่างด้าวซึ่งเป็นช่างฝีมือหรือผู้ชำนาญการที่ได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรตามมาตรา 25 ได้รับอนุญาตทำงานเฉพาะตำแหน่งหน้าที่การทำงานที่คณะกรรมการให้ความเห็นชอบตลอดระยะเวลาเท่าที่ได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักร”

1.3.3 สิทธิและประโยชน์ในการถือกรรมสิทธิ์ในที่ดิน

การถือกรรมสิทธิ์ในที่ดินเพื่อประกอบกิจการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุน มีบัญญัติไว้ในมาตรา 27

มาตรา 27 บัญญัติว่า “ผู้ได้รับการส่งเสริมจะได้รับอนุญาตให้ถือกรรมสิทธิ์ในที่ดินเพื่อประกอบกิจการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนตามจำนวนที่คณะกรรมการพิจารณาเห็นสมควร แม้ว่าจะเกินกำหนดที่จะพึงมีได้ตามกฎหมายอื่น

ในกรณีที่ผู้ได้รับการส่งเสริมซึ่งเป็นคนต่างด้าวตามประมวลกฎหมายที่ดินเลิกกิจการที่ได้รับการส่งเสริมหรือโอนกิจการนั้นให้แก่ผู้อื่น ผู้ได้รับการส่งเสริมต้องจำหน่ายที่ดินที่ได้รับอนุญาตให้ถือกรรมสิทธิ์ภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่เลิกหรือโอนกิจการ มิฉะนั้นให้อธิบดีกรมที่ดินมีอำนาจจำหน่ายที่ดินนั้นตามประมวลกฎหมายที่ดิน”

1.3.4 สิทธิและประโยชน์ในเรื่องการนำหรือส่งเงินตราต่างประเทศออกนอกราชอาณาจักร

กรณีนี้มีบัญญัติไว้ในมาตรา 37 ดังนี้

มาตรา 37 ผู้ได้รับการส่งเสริมหรือผู้ลงทุนในกิจการที่ได้รับการส่งเสริม ซึ่งมี ภูมิอำนาจนอกราชอาณาจักรจะได้รับอนุญาตให้นำหรือส่งเงินออกนอกราชอาณาจักรเป็นเงินตรา ต่างประเทศได้ เมื่อเงินนั้นเป็น

- (1) เงินทุนที่ผู้ได้รับการส่งเสริมนำเข้ามาในราชอาณาจักรและเงินปันผลหรือ ผลประโยชน์อื่นที่เกิดจากเงินทุนนั้น
- (2) เงินกู้ต่างประเทศที่ผู้ได้รับการส่งเสริมนำมาลงทุนในกิจการที่ได้รับการ ส่งเสริมตามสัญญาที่คณะกรรมการให้ความเห็นชอบ รวมทั้งดอกเบี้ยของเงินกู้ต่างประเทศนั้น
- (3) เงินที่ผู้ได้รับการส่งเสริมมีข้อผูกพันกับต่างประเทศตามสัญญาเกี่ยวกับการ ใช้สิทธิและบริการต่างๆ ในการประกอบกิจการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุน และสัญญานั้นได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการ

ในกรณีที่ระยะเวลาใดตุลการชำระเงินต้องประสบความยุ่งยาก จำเป็นต้องสงวน เงินตราต่างประเทศให้มีสำรองไว้ตามสมควร ธนาคารแห่งประเทศไทยจะจำกัดการนำหรือส่งเงิน นั้นออกนอกราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวเพื่อผลดังกล่าวนั้นก็ได้อีก แต่จะไม่จำกัดการส่งเงินทุน ที่นำเข้ามาในราชอาณาจักรต่ำกว่าร้อยละสี่สิบต่อปีถ้าการส่งเงินนั้นกระทำภายหลังที่นำเข้า มาแล้วเป็นเวลาสองปี และจะไม่จำกัดการส่งเงินปันผลต่ำกว่าร้อยละสิบห้าต่อปีของเงินทุนที่ นำเข้ามาในราชอาณาจักร

2. พระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2522

ได้มีการตราพระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2522 มีผล ใช้บังคับวันที่ 25 มีนาคม พ.ศ. 2522 อันเป็นวันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป (มาตรา 2 แห่งพระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2522) ต่อมา พระราชบัญญัติดังกล่าวมีการแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรม แห่งประเทศไทย (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2534 พระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2539 พระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2550

2.1 การประกอบกิจการในนิคมอุตสาหกรรม

พระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยกำหนดให้จัดตั้ง “การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย” ขึ้น (มาตรา 6) โดยให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่ง เรียกว่า “คณะกรรมการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย” (มาตรา 18) มีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษาถึงการจัดตั้ง การเปลี่ยนแปลงเขตและการยุบนิคมอุตสาหกรรม โดยให้มีแผนที่กำหนดเขตไว้ท้ายประกาศด้วย นิคมอุตสาหกรรมมีสองประเภท คือ เขตอุตสาหกรรมทั่วไป และเขตประกอบการเสรี (มาตรา 36) ส่วนผู้ใดจะประกอบกิจการในนิคมอุตสาหกรรมต้องได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากผู้ว่าการการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยหรือผู้ซึ่งผู้ว่าการมอบหมายการขออนุญาตและการอนุญาตให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด (มาตรา 41)

2.2 สิทธิประโยชน์ทางด้านภาษีอากร

พระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2522 ได้บัญญัติถึงสิทธิประโยชน์ทางด้านภาษีอากรไว้ในมาตรา 48 มาตรา 51 มาตรา 52 มาตรา 52/1 มาตรา 54 ดังนี้

2.2.1 มาตรา 48 บัญญัติว่า ให้ของที่นำเข้าไปในเขตประกอบการเสรีได้รับสิทธิประโยชน์ทางด้านภาษีอากรเช่นเดียวกับของที่นำเข้าไปในเขตปลอดอากรตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากร และให้รวมถึงสิทธิประโยชน์ในกรณีดังต่อไปนี้ด้วย

(1) ของที่นำเข้ามาในราชอาณาจักรและนำเข้าไปในเขตประกอบการเสรี ให้ได้รับยกเว้นค่าธรรมเนียมพิเศษตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุน อากรขาเข้าภาษีมูลค่าเพิ่มและภาษีสรรพสามิต สำหรับของที่เป็นเครื่องจักร อุปกรณ์ เครื่องมือ และเครื่องใช้ รวมทั้งส่วนประกอบของสิ่งดังกล่าวที่จำเป็นต้องใช้ในการผลิตสินค้าหรือเพื่อพาณิชย์กรรมแล้วแต่กรณี และของที่ใช้ในการสร้าง ประกอบ หรือติดตั้งเป็นโรงงานหรืออาคารในเขตประกอบการเสรี ทั้งนี้เท่าที่นำเข้ามาในราชอาณาจักรและนำเข้าไปในเขตประกอบการเสรีตามที่คณะกรรมการอนุมัติ และต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด

(2) ของที่นำเข้ามาในราชอาณาจักรและนำเข้าไปในเขตประกอบการเสรีเพื่อใช้ในการผลิตสินค้าหรือเพื่อพาณิชย์กรรม ให้ได้รับยกเว้นค่าธรรมเนียมพิเศษตามกฎหมายว่าด้วยการ

ส่งเสริมการลงทุน อกรขาเข้า ภาษีมูลค่าเพิ่ม และภาษีสรรพสามิต ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่ผู้ว่าการกำหนด

(3) ของที่นำเข้ามาในราชอาณาจักรและนำเข้าไปในเขตประกอบการเสรีตาม (2) รวมทั้งผลิตภัณฑ์ สิ่งพลอยได้ และสิ่งอื่นที่ได้จากการผลิตในเขตประกอบการเสรี หากส่งออกป็นนอกราชอาณาจักรให้ได้รับยกเว้นอกรขาออก ภาษีมูลค่าเพิ่ม และภาษีสรรพสามิต

ของที่นำเข้าไปในเขตประกอบการเสรีตามวรรคหนึ่งให้รวมถึงของที่นำออกจากเขตประกอบการเสรีแห่งหนึ่งไปยังเขตประกอบการเสรีอีกแห่งหนึ่งด้วย

2.2.2 มาตรา 51 บัญญัติว่า ของใดที่มีบัญญัติแห่งกฎหมายให้ได้รับยกเว้นหรือคืนค่าภาษีอากรเมื่อได้ส่งออกป็นนอกราชอาณาจักร แม้มิได้ส่งออกแต่นำเข้าไปในเขตประกอบการเสรีเพื่อใช้ตามมาตรา 48 (1) หรือ (2) ให้ของนั้นได้รับยกเว้นหรือคืนค่าภาษีอากรโดยถือเสมือนว่าได้ส่งออกป็นนอกราชอาณาจักรในวันที่นำเข้าไปในเขตประกอบการเสรี

2.2.3 มาตรา 52 บัญญัติว่า ของที่นำเข้ามาในราชอาณาจักรและนำเข้าไปในเขตประกอบการเสรีตามมาตรา 48 หรือมาตรา 49 และของตามมาตรา 51 รวมทั้งผลิตภัณฑ์ สิ่งพลอยได้และสิ่งอื่น ที่ได้จากการผลิตในเขตประกอบการเสรี หากนำออกจากเขตประกอบการเสรีเพื่อใช้หรือจำหน่ายในราชอาณาจักรจะต้องเสียค่าธรรมเนียมพิเศษตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุน อกรขาเข้า ภาษีมูลค่าเพิ่ม และภาษีสรรพสามิต ตามสภาพ ราคา และอัตราภาษีอากรที่เป็นอยู่ในวันที่นำออกจากเขตประกอบการเสรี รวมทั้งจะต้องปฏิบัติตามกฎหมาย ในส่วนที่เกี่ยวกับการควบคุมการนำเข้าในราชอาณาจักร การส่งออกป็นนอกราชอาณาจักร การครอบครองหรือการใช้ประโยชน์ซึ่งของดังกล่าว หรือเกี่ยวกับการควบคุมมาตรฐานหรือคุณภาพ การประทับตรา หรือเครื่องหมายใดๆ แก่ของนั้น นับแต่วันที่นำออกจากเขตประกอบการเสรีแล้วแต่กรณี โดยถือเสมือนว่าได้นำเข้ามาในราชอาณาจักรในวันที่นำออกจากเขตประกอบการเสรี

2.2.4 มาตรา 52/1 บัญญัติว่า ในกรณีของรวมทั้งผลิตภัณฑ์สิ่งพลอยได้ และสิ่งอื่นที่ได้จากการผลิตในเขตประกอบการเสรีที่นำออกจากเขตประกอบการเสรีเป็นของที่ต้องเสียภาษีอากร ในการคำนวณค่าภาษีอากรหากมีกรณีที่น่าวัตฤติบภายในราชอาณาจักรเข้าไปในเขตประกอบการเสรีเพื่อผลิต ผสม ประกอบ บรรจุ หรือดำเนินการอื่นใดกับของนั้นโดยที่วัตฤติบที่

นำเข้าไปนั้นไม่มีสิทธิได้รับการคืนหรือยกเว้นอากร ไม่ต้องนำราคาวัตถุดิบดังกล่าวมาคำนวณค่าภาษีอากร ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีกรมศุลกากร

2.3 สิทธิและประโยชน์ที่ไม่เกี่ยวกับภาษีอากร

2.3.1 สิทธิและประโยชน์ในเรื่องการเข้าเมืองของคนต่างด้าว

กรณีดังกล่าวมีบัญญัติไว้ในมาตรา 45 และมาตรา 46 ดังนี้

มาตรา 45 บัญญัติว่า “ภายใต้บังคับกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองเพียงเท่าที่พระราชบัญญัตินี้มิได้บัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น ให้ผู้ประกอบอุตสาหกรรมและผู้ประกอบพาณิชยกรรมได้รับอนุญาตให้นำคนต่างด้าวซึ่งเป็น

(1) ช่างฝีมือ

(2) ผู้ชำนาญการ

(3) คู่สมรสและบุคคลซึ่งอยู่ในอุปการะของบุคคลใน (1) และ (2) เข้ามาในราชอาณาจักรได้ตามจำนวนและภายในกำหนดระยะเวลาให้อยู่ได้ในราชอาณาจักรตามที่คณะกรรมการเห็นสมควร แม้ว่าจะเกินกำหนดจำนวนหรือระยะเวลาให้อยู่ได้ในราชอาณาจักรตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง”

มาตรา 46 “ภายใต้บังคับกฎหมายว่าด้วยการทำงานของคนต่างด้าวเพียงเท่าที่พระราชบัญญัตินี้มิได้บัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น ให้คนต่างด้าวซึ่งเป็นช่างฝีมือหรือผู้ชำนาญการซึ่งได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรตามมาตรา 45 ได้รับอนุญาตทำงานเฉพาะตำแหน่งหน้าที่การทำงานที่คณะกรรมการให้ความเห็นชอบ ตลอดระยะเวลาเท่าที่ได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักร”

2.3.2 สิทธิและประโยชน์ในการถือครองกรรมสิทธิ์ในที่ดิน

มาตรา 44 บัญญัติว่า “ผู้ประกอบอุตสาหกรรมและผู้ประกอบพาณิชยกรรมอาจได้รับอนุญาตให้ถือกรรมสิทธิ์ในที่ดินในนิคมอุตสาหกรรมหรือในเขตประกอบการเสรี แล้วแต่กรณี เพื่อประกอบกิจการได้ตามจำนวนเนื้อที่ที่คณะกรรมการเห็นสมควรแม้ว่าจะเกินกำหนดที่จะพึงมีได้ตามกฎหมายอื่น

ในกรณีที่ผู้ประกอบอุตสาหกรรมหรือผู้ประกอบพาณิชยกรรม ซึ่งเป็นคนต่างด้าวเล็กกิจการหรือโอนกิจการให้แก่ผู้อื่น ผู้ประกอบอุตสาหกรรมหรือผู้ประกอบพาณิชยกรรมต้อง

จำหน่ายที่ดินที่ได้รับอนุญาตให้ถือกรรมสิทธิ์และส่วนควบกับที่ดินนั้นให้แก่ กนอ. หรือผู้รับโอนกิจการ แล้วแต่กรณีภายในเวลาสามปีนับแต่วันที่เลิกหรือโอนกิจการ มิฉะนั้นให้อธิบดีกรมที่ดินจำหน่ายที่ดินและส่วนควบกับที่ดินนั้นให้แก่ กนอ. หรือบุคคลอื่นตามประมวลกฎหมายที่ดิน”

2.3.3 สิทธิและประโยชน์ในเรื่องการนำหรือส่งเงินออกไปนอกราชอาณาจักรเป็นเงินตราต่างประเทศ

กรณีดังกล่าวมีบัญญัติไว้ในมาตรา 47 ดังนี้

มาตรา 47 “ผู้ประกอบอุตสาหกรรมและผู้ประกอบพาณิชยกรรม ซึ่งมีภูมิลำเนาในนอกราชอาณาจักรจะได้รับอนุญาตให้นำหรือส่งเงินออกไปนอกราชอาณาจักรเป็นเงินตราต่างประเทศได้ เมื่อเงินนั้นเป็น

- (1) เงินทุนที่นำเข้ามาในราชอาณาจักรและเงินปันผลหรือผลประโยชน์อื่นที่เกิดจากเงินทุนนั้น
- (2) เงินกู้ต่างประเทศที่นำมาลงทุนในการประกอบอุตสาหกรรมหรือการประกอบพาณิชยกรรมตามสัญญาที่ กนอ. ให้ความเห็นชอบ รวมทั้งดอกเบี้ยของเงินกู้ต่างประเทศนั้น
- (3) เงินที่มีข้อผูกพันกับต่างประเทศตามสัญญาเกี่ยวกับการใช้สิทธิและบริการต่างๆ ในการประกอบอุตสาหกรรมหรือการประกอบพาณิชยกรรม และสัญญานั้นได้รับความเห็นชอบจาก กนอ.

ในกรณีที่ระยะเวลาใดตุลการชำระเงินต้องประสบความสำเร็จอย่างจำเป็นต้องส่งเงินตราต่างประเทศให้มีสำรองไว้ตามสมควร ธนาคารแห่งประเทศไทยจะจำกัดการนำหรือส่งเงินนั้นออกไปนอกราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวเพื่อผลดังกล่าวนี้ก็ได้ แต่จะไม่จำกัดการส่งเงินทุนที่ได้นำเข้ามาในราชอาณาจักรออกนอกราชอาณาจักรต่ำกว่าร้อยละสี่สิบต่อปีของยอดเงินทุนดังกล่าวที่เหลืออยู่ในวันที่ 31 ธันวาคมของปี ถ้าการส่งเงินนั้นกระทำภายหลังจากที่นำเข้ามาแล้วเป็นเวลาสองปี และจะไม่จำกัดการส่งเงินปันผลต่ำกว่าร้อยละสิบห้าต่อปีของเงินทุนที่นำเข้ามาในราชอาณาจักร และเหลืออยู่ในขณะที่ขอส่งเงินปันผลออก”

3. พระราชบัญญัติชดเชยค่าภาษีอากรสินค้าส่งออก ที่ผลิตในราชอาณาจักร พ.ศ. 2524

ได้มีการตราพระราชบัญญัติชดเชยค่าภาษีอากรสินค้าส่งออกที่ผลิตในราชอาณาจักร พ.ศ.2524 มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 27 พฤศจิกายน 2517 อันเป็นวันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป (มาตรา 2 แห่งพระราชบัญญัติชดเชยค่าภาษีอากรสินค้าส่งออกที่ผลิตในราชอาณาจักร พ.ศ. 2524)

3.1 ความหมายของการชดเชยค่าภาษีอากร

การชดเชยค่าภาษีอากร หมายถึง การที่รัฐจ่ายเงินชดเชยให้แก่ผู้ส่งออกในรูปของบัตรภาษีสำหรับสินค้าที่ผลิตในราชอาณาจักรซึ่งคลุมถึงการขายสินค้าภายในประเทศให้แก่ส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจตามโครงการเงินกู้หรือเงินช่วยเหลือจากต่างประเทศและคลุมถึงการขายสินค้าให้แก่องค์การระหว่างประเทศ หรือหน่วยงานที่มีสิทธินำสินค้าเข้ามาโดยได้รับยกเว้นอากรตามกฎหมายว่าด้วยพิกัดอัตราศุลกากร เป็นการทดแทนค่าภาษีอากรที่ผู้ผลิตได้เสียไปในทุกขั้นตอนของการผลิตอันได้แก่ บรรดาภาษีอากรที่มีอยู่ในมูลค่าของวัสดุ อุปกรณ์ อะไหล่ เครื่องจักร เชื้อเพลิง พลังงานอย่างอื่นที่ใช้ในการผลิตสินค้า แต่ไม่รวมถึงภาษีเงินได้ ค่าภาคหลวง ภาษีอากรที่อาจขอคืนได้ตามกฎหมายอื่นแล้ว ภาษีอากรท้องถิ่นและภาษีอากรตามที่คณะกรรมการพิจารณาชดเชยค่าภาษีอากรสินค้าส่งออกที่ผลิตในราชอาณาจักรกำหนด²

3.2 คณะกรรมการพิจารณาชดเชยค่าภาษีอากรสินค้าส่งออกที่ผลิตใน ราชอาณาจักร

ตามพระราชบัญญัติชดเชยค่าภาษีอากรสินค้าส่งออกที่ผลิตในราชอาณาจักร พ.ศ. 2524 กำหนดให้มี “คณะกรรมการพิจารณาชดเชยค่าภาษีอากรสินค้าส่งออกที่ผลิตในราชอาณาจักร” ประกอบด้วยปลัดกระทรวงการคลังเป็นประธาน อธิบดีกรมศุลกากร ผู้อำนวยการสำนักงาน

² ดูรายละเอียดใน ภาค 5 หมวด 3 บทที่ 1 ประมวลระเบียบปฏิบัติศุลกากร พ.ศ.2544 , หน้า 145.

เศรษฐกิจการคลัง ผู้แทนกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ผู้แทนกระทรวงพาณิชย์ ผู้แทนกระทรวงอุตสาหกรรมและผู้ทรงคุณวุฒิอีกไม่เกินห้าคนซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งเป็นกรรมการ”

อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการพิจารณาชดเชยค่าภาษีอากรสินค้าส่งออกที่ผลิตในราชอาณาจักร

ตามมาตรา 11 คณะกรรมการพิจารณาชดเชยค่าภาษีอากรสินค้าส่งออกที่ผลิตในราชอาณาจักร มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (1) กำหนดอัตราเงินชดเชยสำหรับชนิดและหรือประเภทสินค้าที่จะได้รับเงินชดเชย
- (2) กำหนดชนิดและหรือประเภทสินค้าที่ไม่ได้รับเงินชดเชยตามมาตรา 12(3)
- (3) ยกเลิกหรือเปลี่ยนแปลงอัตราเงินชดเชย
- (4) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข และกำหนดเวลาการจ่ายเงินชดเชย
- (5) กำหนดภาษีอากรที่ผู้มีสิทธิได้รับเงินชดเชยจะนำบัตรภาษีไปชำระได้ตาม

มาตรา 18 (4)

- (6) กำหนดภาษีอากรที่ยกเว้นไม่จ่ายเงินชดเชยตามมาตรา 13 (5)

(7) กำหนดหลักเกณฑ์การขายสินค้าให้แก่ส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจตามโครงการเงินกู้หรือเงินช่วยเหลือจากต่างประเทศที่ให้ถือว่าการส่งสินค้าออกตามพระราชบัญญัตินี้ แต่ทั้งนี้ค่าของสินค้านั้นทั้งหมดหรือบางส่วนจะต้องชำระจากเงินกู้หรือเงินช่วยเหลือจากต่างประเทศ

(8) กำหนดประเภทของสินค้าที่จำแนกประเภทไว้ในภาคที่ว่าด้วยของที่ได้รับยกเว้นอากรตามกฎหมายว่าด้วยพิกัดอัตราศุลกากรที่ขายให้แก่องค์กรระหว่างประเทศหรือหน่วยงานใดที่มีสิทธินำสินค้านั้นเข้ามาในราชอาณาจักรได้ ที่ให้ถือว่าการส่งสินค้าออกตามพระราชบัญญัตินี้

- (9) อำนาจหน้าที่อื่นตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้

การใช้อำนาจตาม (1) (2) (3) (4) (5) และ (6) จะกระทำต่อเมื่อได้รับอนุมัติจากรัฐมนตรีก่อนและต้องประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ภายใต้บังคับมาตรา 16 วรรคสอง การประกาศกำหนดอัตราเงินชดเชยตาม (1) ให้ใช้บังคับตามวันที่กำหนดไว้ในประกาศแต่จะใช้บังคับก่อนวันที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษาไม่ได้”

3.3 คุณสมบัติของผู้ขอรับเงินชดเชยค่าภาษีอากร

ผู้ขอรับเงินชดเชยค่าภาษีอากร จะต้องมีความสมบัติอย่างใดอย่างหนึ่งดังนี้

3.3.1 เป็นผู้ส่งสินค้าออกไปจำหน่ายต่างประเทศ ไม่ว่าจะเป็นผู้ผลิตเองหรือไม่ก็ตาม ทั้งนี้

3.3.1.1 จะต้องไม่ใช่สิทธิคืนหรือยกเว้นหรือลดหย่อนอากรสำหรับวัตถุดิบ ที่นำเข้ามาผลิตเป็นสินค้าส่งออกตามกฎหมายหนึ่งกฎหมายใด

3.3.1.2 ได้ปฏิบัติตามครบถ้วนตามมาตรา 45 และ 48 แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2469 และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง กล่าวคือ ก่อนส่งออกต้องปฏิบัติให้ครบถ้วนตามกฎหมายศุลกากรและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง กับต้องยื่นใบขนสินค้าขาออกปฏิบัติพิธีการศุลกากรให้ถูกต้องครบถ้วนตามระเบียบ ถ้าเป็นกรณีส่งออกโดยรีบด่วนก็ต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนดด้วย

3.3.1.3 กรณีผู้มีสิทธิได้รับเงินชดเชยค่าภาษีอากรส่งกึ่งฤดูการค้าออกไปต่างประเทศ ตามประเภทพิกัด 0306.13 ข้อ ก. ถึง ข้อ ค. และประเภทพิกัด 1605.20 ข้อ ก. ถึง ข้อ จ. จะต้องใช้กึ่งฤดูการค้าจากการเพาะเลี้ยงภายในประเทศเท่านั้น

3.3.2 เป็นผู้ขายสินค้าให้แก่ส่วนราชการ หรือรัฐวิสาหกิจ ตามโครงการเงินกู้หรือเงินช่วยเหลือจากต่างประเทศ โดยไม่ค้ำเงินว่าเป็นเงินกู้หรือเงินช่วยเหลือจากต่างประเทศทั้งจำนวนหรือเพียงบางส่วนการจ่ายเงินชดเชยจะจ่ายโดยคิดจากมูลค่าของการขายสินค้าทั้งหมด

3.3.3 เป็นผู้ขายสินค้าที่จำแนกประเภทไว้ในภาคที่ 4 ด้วยของที่ได้รับยกเว้นอากรตามกฎหมายว่าด้วยพิกัดอัตราศุลกากร ให้แก่องค์กรระหว่างประเทศหรือหน่วยงานใดที่มีสิทธินำสินค้านั้นเข้ามาในราชอาณาจักรได้ ซึ่งหมายถึงของที่นำเข้าตามภาค 4 ประเภทที่ 10 แห่งพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. 2530

3.3.4 สินค้าที่ส่งออกจะต้องเป็นสินค้าที่ผลิตในราชอาณาจักร ทั้งนี้ คำว่าผลิตหมายถึง การประกอบ การแปรรูป แปรรสภาพ หรือทำการอย่างหนึ่งอย่างใดให้มีขึ้นซึ่งสินค้าไม่ว่าด้วยวิธีการใด และไม่เป็นสินค้าต้องห้ามมิให้ได้รับเงินชดเชยตามประกาศของคณะกรรมการพิจารณาชดเชยค่าภาษีอากรสินค้าส่งออกที่ผลิตในราชอาณาจักร ทั้งนี้ การส่งออกไปจำหน่ายยังต่างประเทศต้องปฏิบัติให้ถูกต้องครบถ้วนตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากรและได้รับเงินค่าราคา

สินค้าเข้ามาในราชอาณาจักรด้วย ถ้าเป็นการส่งออกเพื่อวัตถุประสงค์อื่น เช่น เพื่อเป็นตัวอย่าง เพื่อการตรวจวิเคราะห์ ฯลฯ ที่มีค่าใช้จ่ายไม่อาจขอรับเงินชดเชยค่าภาษีอากรได้

3.3.5 ต้องยื่นขอชดเชยค่าภาษีอากรสำหรับสินค้าส่งออก ภายในระยะเวลาหนึ่งปีนับแต่วันที่ได้ทำการส่งออกสินค้า

3.3.6 กรณีที่มีการส่งสินค้ากลับคืน และต้องคืนเงินค่าสินค้าให้แก่ผู้ซื้อ ผู้ขอรับเงินชดเชยจะต้องคืนเงินชดเชยเป็นจำนวนตามส่วนของสินค้าที่ได้รับคืนให้แก่กรมศุลกากรภายในระยะเวลาหกสิบวันนับแต่วันที่นำสินค้าเข้าหรือนับแต่วันที่ได้รับสินค้ากลับคืน สำหรับกรณีที่ขายสินค้าภายในประเทศ มิฉะนั้นจะต้องชำระเงินเพิ่มอีกร้อยละสองต่อเดือนหรือเศษของเดือนของเงินชดเชยที่ต้องชำระคืนจนกว่าจะชำระคืนเงินชดเชยครบถ้วน

3.4 สินค้าส่งออกที่ไม่มีสิทธิได้รับเงินชดเชยค่าภาษีอากร

สินค้าที่จะได้รับเงินชดเชยค่าภาษีอากรจะต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ ดังนี้

3.4.1 จะต้องเป็นสินค้าที่ผลิตในราชอาณาจักร ทั้งนี้ คำว่า “ผลิต” หมายถึง การประกอบ แปรรูป แปรสภาพ หรือทำการอย่างใดอย่างหนึ่งให้มีขึ้นซึ่งสินค้าไม่ว่าด้วยวิธีใดๆ และไม่เป็นสินค้าต้องห้ามมิให้ได้รับเงินชดเชยตามประกาศของคณะกรรมการพิจารณาชดเชยค่าภาษีอากรสินค้าส่งออกที่ผลิตในราชอาณาจักร

3.4.2 การส่งออกไปจำหน่ายยังต่างประเทศต้องปฏิบัติให้ถูกต้องตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากรและได้รับเงินค่าราคาสินค้าเข้ามาในประเทศด้วย ถ้าเป็นการส่งออกเพื่อวัตถุประสงค์อื่น เช่น เพื่อเป็นตัวอย่าง เพื่อวิเคราะห์ หรือเพื่อการอื่นที่ไม่ใช่เพื่อการค้าอย่างอมไม่อาจขอชดเชยค่าภาษีอากรได้

3.4.3 สินค้าที่ขายให้แก่ส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจตามโครงการเงินกู้หรือเงินช่วยเหลือจากต่างประเทศนั้น จะชำระเงินกู้หรือเงินช่วยเหลือจากต่างประเทศทั้งหมดหรือบางส่วน ก็ได้ ทั้งนี้ จะต้องเป็นการประกวดราคาหรือการสอบราคานานาชาติด้วย

3.4.4 ต้องยื่นขอรับเงินชดเชยค่าภาษีอากรภายในหนึ่งปีนับแต่วันส่งสินค้าออกนอกราชอาณาจักร

3.4.5 ในกรณีที่สินค้าส่งออกถูกส่งกลับคืนมาก็ดี หรือกรณีการขายสินค้าในประเทศ ซึ่งอยู่ในข่ายได้รับการชดเชยค่าภาษีอากรเช่นเดียวกับการส่งสินค้าออกซึ่งยกเลิก การซื้อขาย และต้องคืนค่าสินค้าให้แก่ผู้ซื้อที่ดีแล้วแต่กรณี ผู้ที่ได้ใช้สิทธิขอรับการชดเชยค่าภาษีอากรไปแล้ว

ต้องคืนเงินชดเชยค่าภาษีอากรเป็นจำนวนส่วนของสินค้าที่มีการส่งกลับ หรือส่งคืนนั้นให้กรมศุลกากรภายใน 60 วัน นับแต่วันที่นำสินค้าเข้ามาหรือนับแต่วันที่ได้รับสินค้านั้นดังกล่าว

3.4.6 ถ้าผู้มีสิทธิได้รับเงินชดเชยค่าภาษีอากรมิได้คืนเงินชดเชยค่าภาษีอากรภายในระยะเวลาที่กำหนด ต้องชำระเงินเพิ่มในอัตราร้อยละสองต่อเดือนของเงินชดเชย ค่าภาษีอากรที่ต้องคืน เศษของเดือนให้นับเป็นหนึ่งเดือนไปจนกว่าจะคืนเงินชดเชยค่าภาษีอากรครบถ้วน

3.5 สินค้าที่ห้ามมิให้ได้รับเงินชดเชยค่าภาษีอากร

มาตรา 12 บัญญัติว่า “เมื่อคณะกรรมการได้กำหนดอัตราเงินชดเชยตามมาตรา 11 (1) แล้ว การส่งสินค้าออกให้ได้รับเงินชดเชยตามพระราชบัญญัตินี้ เว้นแต่ สินค้าดังต่อไปนี้ห้ามมิให้ได้รับเงินชดเชย

- (1) แร่ ตามกฎหมายว่าด้วยแร่
- (2) สินค้าที่ต้องเสียภาษีอากรหรือค่าธรรมเนียมเมื่อส่งออก
- (3) สินค้าที่คณะกรรมการกำหนดไม่ให้ได้รับเงินชดเชย”

กล่าวคือ สินค้าส่งออกที่ไม่มีสิทธิได้รับเงินชดเชยค่าภาษีอากร ได้แก่

- (1) สินค้าที่ไม่ได้ผลิตในราชอาณาจักร
- (2) แร่ตามกฎหมายว่าด้วยแร่
- (3) สินค้าซึ่งต้องเสียภาษีอากรหรือค่าธรรมเนียมเมื่อส่งออก
- (4) สินค้าที่คณะกรรมการพิจารณาชดเชยค่าภาษีอากรสินค้าส่งออกที่ผลิตในราชอาณาจักร กำหนดให้ไม่ได้รับชดเชย ตามประกาศของคณะกรรมการพิจารณาชดเชยฯ ซึ่งมีผลบังคับใช้อยู่ในปัจจุบัน 2 ฉบับ คือ ประกาศคณะกรรมการฯ ที่ 3/2527 และ 1/2535

3.6 อัตราเงินชดเชยค่าภาษีอากร

ความหมายของเงินชดเชย

มาตรา 4 วรรคห้า นิยามให้ “เงินชดเชย” หมายความว่า เงินที่จะจ่ายชดเชยค่าภาษีอากรซึ่งมีอยู่ในต้นทุนการผลิตสินค้าส่งออกให้แก่ผู้มีสิทธิได้รับเงินชดเชยในรูปของบัตรภาษี

เงินชดเชยกำหนดจากค่าภาษีอะไร

มาตรา 13 บัญญัติว่า “ค่าภาษีอากรที่จะกำหนดเงินชดเชยให้ ได้แก่ อากรบรรดาที่มีอยู่ในมูลค่าของวัสดุ อุปกรณ์ อะไหล่ เครื่องจักร เชื้อเพลิง และพลังงานอย่างอื่นที่ใช้ในการผลิตสินค้านั้น แต่ไม่รวมถึง

- (1) ภาษีเงินได้
- (2) ค่าภาคหลวง หรือค่าภาระอย่างอื่นที่เรียกเก็บจากทรัพยากรธรรมชาติ
- (3) ภาษีอากรที่อาจขอคืนได้ตามกฎหมายอยู่แล้ว เว้นแต่กรณีที่ไม่ใช้สิทธิขอคืนตามกฎหมายและคณะกรรมการเห็นสมควรให้ได้รับเงินชดเชย
- (4) ภาษีอากรที่ราชการส่วนท้องถิ่นจัดเก็บรายได้ของราชการส่วนท้องถิ่น
- (5) ภาษีอากรตามที่คณะกรรมการกำหนด”

ตามพระราชบัญญัติชดเชยค่าภาษีอากรสินค้าส่งออกที่ผลิตในราชอาณาจักร พ.ศ. 2524 กำหนดให้การจ่ายเงินชดเชยค่าภาษีอากรพิจารณาจ่ายตามอัตราเงินชดเชยที่คณะกรรมการพิจารณาชดเชยค่าภาษีอากรสินค้าส่งออกที่ผลิตในราชอาณาจักรประกาศกำหนด ซึ่งอาจกำหนดเป็นอัตราตามสภาพหรือตามราคาก็ได้

ปัจจุบัน มีประกาศคณะกรรมการพิจารณาชดเชยค่าภาษีอากรฯ เรื่อง กำหนดอัตราเงินชดเชยที่ใช้อยู่ 2 ฉบับ คือ

(1) ประกาศคณะกรรมการพิจารณาชดเชยค่าภาษีอากรฯ ที่ อ1/2545 ลงวันที่ 16 กรกฎาคม พ.ศ. 2545 เรื่อง กำหนดอัตราเงินชดเชย ใช้บังคับสำหรับการส่งออกตั้งแต่วันที่ 26 กรกฎาคม พ.ศ. 2545 เป็นต้นไป เว้นแต่การส่งออกตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ.2545 ถึงวันที่ 25 กรกฎาคม พ.ศ. 2545 ให้ใช้อัตราเงินชดเชยบัญชีที่ 1 ตามบัญชีอัตราเงินชดเชยท้ายประกาศ

(2) ประกาศคณะกรรมการพิจารณาชดเชยค่าภาษีอากรฯ ที่ อ2/2545 ลงวันที่ 16 กรกฎาคม พ.ศ. 2545 เรื่อง กำหนดอัตราเงินชดเชยค่าภาษีอากรรถยนต์

ดังนั้น จะเห็นว่าอัตราเงินชดเชยค่าภาษีอากร อาจเป็นอัตราตามสภาพหรือตามราคาก็ได้³

³ ศิวาพร ชื่นจิตต์ศิริ, บทวิเคราะห์นโยบายและมาตรการส่งเสริมการส่งออกของภาครัฐภายใต้บังคับใช้พระราชบัญญัติชดเชยค่าภาษีอากรสินค้าส่งออกที่ผลิตในราชอาณาจักร พ.ศ. 2524, (กรุงเทพมหานคร : วิทยาลัยการยุติธรรม สำนักงานศาลยุติธรรม , 2549) , น. 41.

3.7 การจ่ายเงินชดเชยค่าภาษีอากรในรูปบัตรภาษี

กรมศุลกากรจะจ่ายเงินชดเชยค่าภาษีอากรให้แก่ผู้ส่งออกในรูปแบบของ “บัตรภาษี” ซึ่งสามารถนำไปใช้ประโยชน์ทางภาษีเป็นค่าภาษีสำหรับ 3 หน่วยงาน ประกอบด้วย กรมศุลกากร กรมสรรพากร และกรมสรรพสามิต โดยให้พิจารณาจ่ายเงินชดเชยค่าภาษีอากรตาม อัตราเงินชดเชยที่กำหนด ตามประกาศคณะกรรมการพิจารณาชดเชยค่าภาษีอากรสินค้าส่งออกที่ผลิตในราชอาณาจักร